

Enheten för foder- och gödselkontroll

Kraven för detaljhandel med sällskapsdjursfoder och marknadskontroll av dessa foder

Försäljning och marknadsföring av sällskapsdjursfoder i detaljhandeln

Med stöd av foderlagen övervakar Livsmedelssäkerhetsverket Evira säkerheten och kvaliteten hos produkter avsedda för utfodring av djur i Finland. Enligt 2 § i foderlagen tillämpas lagen på foder och foderhantering, foderföretagare samt kontrollen i alla stadier av produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan, från primärproduktionen av fodret tills det släpps ut på marknaden och används. Foderlagen omspannar foder för produktions- och sällskapsdjur och gäller såväl inhemska som utländska foderråvaror och färdiga produkter. Foder övervakas i samband med tillverkning och import samt på marknaden och i samband med användning (på gårdar).

När det gäller foder som släppts ut på marknaden övervakas försäljning, förpackningspåskrifter samt kvalitet och säkerhet i huvudsak med hjälp av kontroller av detaljhandeln. Kontroller och provtagning för officiell övervakning av foder utförs av Närings-, trafik- och miljöcentralernas (ELY) inspektörer eller inspektörer som Evira bemyndigat. Inspektörerna kan identifieras med hjälp av Eviras övervakningskort. Övervakningen riktas mot olika foder på ett riskbaserat, rättvist och oberoende sätt.

Enligt 34 § i foderlagen har tillsynsmyndigheterna/inspektörerna rätt att avgiftsfritt ta nödvändiga prov av foder. Den inspektör som tagit provet fyller i samband med kontrollbesöket i ett separat provtagningsprotokoll för vart och ett prov. Ett exemplar av protokollet blir kvar på provtagningsplatsen t.ex. i detaljaffären. Foderproverna analyseras i Eviras laboratorium. Fodret analyseras med avseende på sammansättning, hygien samt skadliga och förbjudna ämnen. Evira skickar analysresultaten för det foder som tagits som prov och övervakningsbeslutet för kännedom till provtagningsplatsen. Evira svarar för kostnaderna för marknadskontrollen när det gäller analys av provet.

Alla foderföretagare, frånsett detaljhandel med sällskapsdjursfoder, ska vara införda i Eviras register. Detaljhandeln får således skaffa foder för försäljning bara från registrerade foderföretagare (en förteckning över dem publiceras på adressen <http://www.evira.fi/portal/se/djur/foder/>). Om affären emellertid själv importerar foder till Finland för försäljning, eller själv förpackar om foder t.ex. från en större till en mindre förpackning, ska den registrera sig som foderföretagare i enlighet med foderhygienförordningen (EG) nr 183/2005. Vid förpackande av animaliska biprodukter ska försäljaren också i enlighet med biproduktförordningen (EG) nr 1069/2009 vara godkänd som en anläggning som tillverkar sällskapsdjursfoder.

Tillverkarna, importörerna och/eller marknadsförarna ansvarar i första hand för foderkvaliteten och för att märkningarna uppfyller kraven, men handeln är ansvarig för vad som händer med fodret i affären:

- Köpmannen ska kräva att tillverkaren/importören/representanten förser fodret med vederbörliga etiketter (Eviras guide om märkning av foder, www.evira.fi)
 - Också produkter som säljs oförpackade (foder i lösvikt) ska ha en etikett som är framsatt i affären och som ges till kunden tillsammans med fodret om kunden så önskar (Obs. nettovikt är en obligatorisk märkning)
 - Märkningarna är på både finska och svenska (utom när det gäller produkter som säljs i helt enspråkiga kommuner där det räcker med det språk som används i kommunen)

- För säkerställandet av spårbarheten ska var och en produkt alltid om möjligt säljas ur originalförpackningen så att därav framgår identifikationerna för rätt tillverkningsparti, såsom partinumner, hållbarhetstid, aktörens kontaktuppgifter, nettovikt m.m. Om oförpackat fo-

Enheten för foder- och gödselkontroll

Kraven för detaljhandel med sällskapsdjursfoder och marknadskontroll av dessa foder

der ändå säljs från behållare som används på nytt ska särskild uppmärksamhet fästas på säkerställandet av spårbarheten och risken för kontamination:

- olika tillverkares eller importörers produkter och/eller produktpartier som säljs i lösvikt får inte sammanblandas
 - kärlet fylls inte på med en produkt av ett nytt parti om det ännu finns kvar av det tidigare partiet i kärlet
 - etiketten för ett nytt foderparti ska fästas på kärlet eller också ska kärlen märkas om på annat sätt då man byter parti
 - för foder som kommit till försäljning ska det finnas tillräcklig bokföring och ett förfarande för åtskiljande så att foderpartiet i fall av försäljningsförbud går att identifiera och snabbt ta ur försäljning (t.ex. tuggben)
 - försäljningskärnen ska rengöras omsorgsfullt mellan varje foderparti
- Produkterna ska säljas och förvaras så att de inte skadas eller förorenas
- lämplig fuktighet och temperatur på försäljnings- och förvaringsplatsen
 - lokaliteter, kärl och redskap rengörs regelbundet och omsorgsfullt
 - fodret hålls åtskilt från kemikalier
 - sällskapsdjur och kunder hindras från att röra vid oförpackat foder (inte på golvnivå)
 - skadedjur hindras från att komma i kontakt med fodret
 - foder förvaras inte utomhus
 - produkter i öppna kärl skyddas eller täcks över mellan köphändelserna
 - det säkerställs att förpackningarna är hela
 - vid hantering av oförpackade foder används lämplig skyddsutrustning (handskar, bestick etc.)
- Produkter som passerat bäst före –datum ska märkas ut tydligt så att köparen vet att tillverkaren inte längre ansvarar för produktens kvalitet. Köpmannen ska försäkra sig om att dessa produkter fortfarande håller bra kvalitet och att de är säkra att använda som djurfoder.
- Reklamen ska vara saklig och korrekt och får inte vilseleda konsumenten.

Ytterligare information: Anna-Kaisa Airaksinen
anna-kaisa.airaksinen@evira.fi, tfn 040-827 9623
Evira, Enheten för foder- och gödselkontroll, fodersektionen

Anvisningens bindande verkan och iakttagandet av den

Myndighetens verksamhet ska bygga på behörighet enligt lag och lagen ska följas noggrant inom myndighetsarbetet. Myndigheternas anvisningar är till sin juridiska karaktär inte bindande för andra myndigheter eller aktörer. Frågor som rör tillämpandet av lagstiftningen avgörs i sista hand av domstol.

Denna anvisning innehåller inga direkta citat ur lagstiftningen, bara lagstiftningshänvisningar. Tolkningarna i anvisningen är Eviras syn på hur lagstiftningen borde tillämpas.